

LAKIALOITE 144/2006 vp

Laki opintotukilain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Lakialoitteessa ehdotetaan, että opintotuen opintorahan määriä nostettaisiin 10 ja 20 eurola.

Opintotuen tarkoituksena on mahdollistaa täysipäiväinen ja tavoitteellinen opiskelu henkilön sosioekonomisesta taustasta ja taloudellisesta asemasta riippumatta. Opintotuki koostuu opintorahasta, asumislisästä ja opintolainasta. Opintotuki on vastikkeellinen sosiaaliturvan muoto, joka korvaa päätoimisesta opiskelusta koituvia kuluja. Tuen saamisen edellytyksenä on riittävä eteneminen opinnoissa. Opintotuki on myös tarveharkintainen ja veronalainen etuus, eli opiskelijan tuloja seurataan vuositulotarkastelun kautta.

Opintorahan suuruus riippuu opiskelijan iästä, siitä, opiskeleeko opiskelija korkeakoulussa vai muussa oppilaitoksessa, sekä siitä, asuuko hän mahdollisesti vanhempiensa luona. Itsenäisesti asuvan, yli 18-vuotiaan korkeakouluopiskelijan opintoraha on 259,01 euroa kuukaudessa. Muissa oppilaitoksissa opiskelevien opintoraha on 21,86—213,60 euroa kuukaudessa. Opintorahan saajia on yhteensä noin 335 050, joista korkeakouluopiskelijoita on 205 200 ja muita 129 850.

Korkeakouluopiskelijoiden opintorahaa ei ole korotettu vuoden 1992 jälkeen. Muiden oppilaitosten opiskelijoiden opintoraha on pysynyt samalla tasolla vuodesta 1994. Verrattuna muihin perustoimeentuloa turvaaviin etuuksiin opinto-

tuki on selvästi jälkeenjäänein. Opintotuen reaaliomuutos vuodesta 1993 vuoteen 2005 on jopa -20 %. Opetusministeriön opintotuen vaihtoehtoja vuonna 2001 selvittänyt Kannustava opintotukityöryhmä totesi, että ensisijaista olisi kuroa umpeen vuoden 1995 jälkeen toteutunut tason jälkeenjääneisyys ja jatkossa säännöllisesti tarkistaa opintorahan määrää kustannuskehityksen perusteella.

Opintorahan korottaminen on kaikkia opiskelijoita tasapuolisimmin kohteleva opintotuen kehittämisen muoto. Prosentuaalisessa korotuksessa ongelmallista on se, että toisen asteen pienten opintorahojen ja korkeakouluopiskelijoiden opintorahan tasojen ero kasvaisi nykyisestään. Tästä syystä euromääräinen korotus olisi kannattavin vaihtoehto. Verrattuna esimerkiksi 15 %:n korotukseen 10 euron korotus korkeakouluopiskelijoiden opintorahaan sekä 20 euron korotus toisen asteen opiskelijoiden opintorahaan tulisi myös valtiontaloudelle huomattavasti edullisemmaksi. Uudistus tulisi voimaan 1.11.2007.

Näillä perusteilla lakialoitteessa ehdotetaan, että muutetaan opintotukilain 11 §:n 1 ja 3 momentti.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

opintotukilain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/1994) 11 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 1 momentti laissa 345/2004 ja 3 momentti laissa 399/2006, seuraavasti:

11 §

Opintorahan määrä

Jollei 3 tai 4 momentista taikka 17—19, 19 a tai 20—22 §:stä muuta johdu, opintorahan määrä kuukaudessa on:

1) vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 48,68 euroa korkeakoulussa ja 41,86 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 20-vuotias, sekä 115,96 euroa korkeakoulussa ja 83,91 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on täyttänyt 20 vuotta;

2) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle 136,14 euroa korkeakoulussa ja 104,09 euroa muussa oppilaitoksessa, kun opiskelija on alle 18-vuotias;

3) muualla kuin vanhempansa luona asuvalle opiskelijalle korkeakoulussa 269,01 euroa ja muussa oppilaitoksessa 233,60 euroa, kun opiskelija on täyttänyt 18 vuotta;

4) avioliitossa olevalle tai elatusvelvolliselle opiskelijalle korkeakoulussa 269,01 euroa ja muussa oppilaitoksessa 233,60 euroa.

Jos vanhempien tuloverolain (1535/1992) 30 §:ssä tarkoitettujen puhtaiden ansio- ja pääomatulojen yhteismäärä on enintään 15 900 euroa vuodessa, opintorahaa voidaan korottaa seuraavasti:

1) 48,68 euron opintorahaa enintään 68,87 eurolla;

2) 41,86 euron opintorahaa enintään 62,05 eurolla;

3) 115,96 euron opintorahaa enintään 136,14 eurolla;

4) 83,91 euron opintorahaa enintään 104,09 eurolla;

5) 136,14 euron opintorahaa enintään 136,14 eurolla;

6) 104,09 euron opintorahaa enintään 104,09 eurolla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä marraskuuta 2007.

Helsingissä 25 päivänä lokakuuta 2006

Jutta Urpilainen /sd
Minna Lintonen /sd